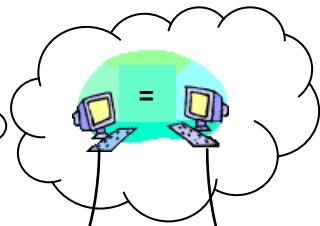

De niet-aangesproken leerlingen

Artikel van Richard Whitehead, DDA Director UK en DLS Presenter. Gepubliceerd in de Dyslexic Reader nr. 4 / 2008. (Vertaling uit het Engels door Petra Pouw).

In maart 2008 werd de UK overspoeld met commentaar op een onderzoek van de Universiteit van Hull, waarin werd gesuggereerd dat 55% van de leerlingen die op school onvoldoende scoorde op standaardtests dyslectisch is. Het pijnlijke hiervan is, dat deze tragedie geheel vermijdbaar is. Dyslectische denkers vind je onder de pienterste denkers in onze scholen. En bovendien bevat de dyslectische denkstijl alle ingrediënten voor een succesvolle schoolcarrière.

Stel je iemand voor die altijd heeft gewerkt met een PC en die voor het eerst moet werken met een Apple Mac computer. De interface ziet er heel anders uit en de meeste programma's kunnen niet van het ene op het andere systeem worden overgeladen, omdat ze ontworpen zijn voor de PC.

Dus brengt die persoon de Mac terug naar de winkel en klaagt erover dat hij het niet doet. Dat is in essentie wat er gebeurt met onze dyslectische kinderen.

Vorige zomer hebben we grondig onderzocht hoe het publiek aankijkt tegen dyslexie. Ik moet bekennen dat de resultaten bepaald niet bemoedigend waren. Eén van de verbazingwekkende uitkomsten: 75% van de bevolking zegt weinig of niets te begrijpen van de manier waarop een dyslectisch persoon denkt.

Nu een geschatte 10% van de bevolking dyslectisch is, kennen de meeste mensen wel een vriend, een geliefde, een collega of een cliënt met dyslexie. Hoe komt het dan dat we nog steeds zo weinig weten over de denkstijl van dyslectische mensen? Misschien omdat we er nog nooit aan gedacht hebben om het hen zelf te vragen!

En dat is één van de problemen met de huidige 'wettige' definitie die stelt dat dyslexie een handicap is. Handicaps zijn niet interessant.

Het woord 'handicap' suggereert dat het gaat om een vaststaand, onveranderlijk probleem: iets is kapot en dat zal nooit meer verbeteren of veranderen.

Als je een arts bent en je patiënt heeft een been verloren, dan ga je niet zoeken naar waarom en hoe dat is gekomen, maar je zorgt ervoor dat de patiënt zo goed-mogelijk-leert-leven-met-zijn-handicap door hem een rolstoel of een beenprothese te geven.

Net zo nemen we bij voorbaat aan dat onze dyslectische leerlingen nooit zullen kunnen uitblinken in hun schoolloopbaan of zich lees- en schrijftaken gemakkelijk en met plezier zullen kunnen eigen maken. En we geven hen opvoedkundige 'zo-goed-mogelijk-leren-omgaan-met-je-handicap'-strategieën. Gekleurde transparanten, sprekende computersoftware, spellingcontrole, herhalings-oefeningen, geheugenspelletjes.

We blinken uit in het ontwerpen van hoe langer hoe meer hulpmiddelen die we op de dyslectische leerling loslaten, zonder dat we onszelf ooit de vraag stellen: **'Hoe dènt** deze persoon eigenlijk?

En nog crucialer: 'Waarom heb ik de natuurlijke manier van denken van deze persoon en zijn specifieke leerstijl nog niet kunnen aanspreken? Zouden we niet, op dezelfde manier waarop Apple Macs speciaal zijn ontworpen om Apple Mac programma's te draaien, een 'dyslectisch programma' kunnen ontwerpen dat de dyslectische intelligentie recht doet en optimaal benut?

In mijn functie van dyslexiespecialist en consultant werk en spreek ik regelmatig met volwassenen en met kinderen met dyslexie (en met hun ouders). Dit weet ik intussen zeker: dyslectische denkers zijn vindingrijke, intuïtieve en/of nieuwsgierige mensen voor wie verbeel-

ding, intuïtie en nieuwsgierigheid het belangrijkste gereedschap vormen bij het leerproces.

Dyslectische denkers worden soms ook wel 'visueel ruimtelijk ingestelde denkers' genoemd – d.w.z. alle details van een leeropdracht worden op een zodanig heldere manier in gedachten uitgestald, alsof het in gedachten 'gezien' kan worden, in zijn geheel en in alle details. Als een persoon 'het plaatje' eenmaal duidelijk heeft dan kan 'het plaatje' zelf worden gebruikt om nieuwe mogelijkheden te ontdekken. En dat is nóg een sterke kant van dyslexie: de kunst om multidimensionaal en lateraal verbanden te leggen.

Als steeds weer een familie –opgebouwd uit dezelfde genen- dyslectische denkers voortbrengt naast bollebozen, zou het dan kunnen zijn dat die twee denkstijlen meer overeenkomsten hebben dan verschillen? Zijn onze uitblinkers misschien de dyslecten die geluk hebben gehad met hun leerervaringen en daardoor hun dyslectische kracht hebben behouden zonder een dyslectisch probleem te ontwikkelen?

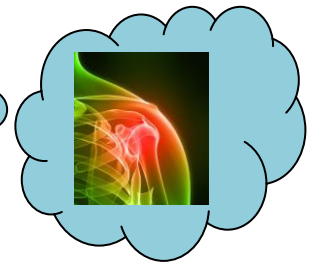
Dat wil niet zeggen dat iedere dyslectische denker een natuurlijke neiging heeft om schoolse vakken te leren, of om zijn veelzijdige talenten in die richting te ontwikkelen. Maar het feit dat wij een rijke en veelzijdige denkstijl met zijn allen betitelen als handicap wordt doodgezwegen.

Geen wonder dat dyslectische denkers veelvuldig terecht komen in beroepen als: grafisch ontwerper, architect of ingenieur. En dat, volgens recente studies mensen met dyslexie vaak twee keer zo vaak één of meer succesvolle bedrijven hebben dan de niet- dyslecten.

Maar nog interessanter : als je kijkt naar de belangrijkste attributen van degenen die uitblinken in hun studie, bijvoorbeeld mensen die met een hoge score -in plaats van gemiddeld- uit examens komen op de universiteit, dan vind je dezelfde kernattributen: sterke verbeeldingskracht en intuïtie, verhoogde nieuwsgierigheid, de vaardigheid om een probleem te 'zien' in alle details en het dan te bewerken tot iets nieuws.

Door dat label hebben we niet alleen onze dyslectische leerlingen maar ook het beroep van leerkracht onderuit gehaald. Dit label heeft leerkrachten er namelijk generaties lang van weerhouden om zich werkelijk te verdiepen in de dyslectische denkstijl, domweg omdat zij niet wisten dat het een denkstijl wás.

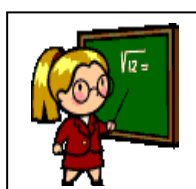

Het is interessant om te zien dat ook 'gewone' leerlingen op een nieuwe manier worden gestimuleerd zodra er leermethoden worden aangeboden die gebaseerd zijn op de dyslectische denkstijl.

In plaats van 'probleemkinderen' zijn onze dyslectische denkers wellicht de lakmoestest voor de ontwikkeling van een leerplan binnen het onderwijs en wijzen zij ons de weg naar nieuwe leerstijlen die **alle** lerende kinderen –**samen**- zullen boeien en prikkelen.

In mijn eigen praktijk voor dyslexie kom ik regelmatig –zo regelmatig dat het geen toeval meer kan worden genoemd- een fenomeen tegen dat ik 'de Simpsons factor' heb genoemd. Iedere keer weer komt het voor dat mijn collega's en ik met een 'Bart' aan het werk zijn, een slim dyslectisch kind dat moeite heeft met lezen en schrijven, om dan te ontdekken dat dat kind een broertje of zus heeft – een 'Lisa'- die uitblinkt in school.

De praktijk heeft uitgewezen dat ieder kind, ongeacht zijn leer- en denkstijl, gebaat is bij de Davis®- leerstrategieën, die terdege rekening houden met en gebaseerd zijn op de verschillende denkstijlen van kinderen.

Kom zelf ervaring opdoen in een workshop en zorg dat ALLE kinderen in je groep zich optimaal kunnen ontplooien, omdat jij hun denkstijl begrijpt.

Petra Pouw